

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tieni Awla)

19 ta' Ġunju 2014*

“Regolament (KE) Nru 6/2002 — Disinn Komunitarju — Artikolu 6 — Karattru individwali — Impressjoni ġenerali differenti — Artikolu 85(2) — Disinn Komunitarju mhux irregistrat — Validità — Kundizzjonijiet — Oneru tal-prova”

Fil-Kawża C-345/13,

għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mis-Supreme Court (l-Irlanda), permezz ta' deċiżjoni tas-6 ta' Ġunju 2013, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fl-24 ta' Ġunju 2013, fil-proċedura

Karen Millen Fashions Ltd

vs

Dunnes Stores,

Dunnes Stores (Limerick) Ltd,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tieni Awla),

komposta minn R. Silva de Lapuerta (Relatur), President tal-Awla, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot u A. Arabadžiev, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: M. Wathelet,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ipprezentati:

- għal Karen Millen Fashions Ltd, minn J. Waters, solicitor,
- għal Dunnes Stores u Dunnes Stores (Limerick) Ltd, minn G. Byrne, solicitor,
- għall-Gvern tar-Renju Unit, minn S. Brighthouse, bħala aġent, assistita minn N. Saunders, barrister,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn F. W. Bulst u J. Samnadda, bħala aġenti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ipprezentati fis-seduta tat-2 ta' April 2014,

* Lingwa tal-kawża: l-Ingliż.

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikoli 6 u 85(2) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 6/2002, tat-12 ta' Diċembru 2001, dwar id-disinji Komunitarji (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 27, p. 142).
- 2 Din it-talba giet ippreżentata fil-kuntest ta' kawża bejn Karen Millen Fashions Ltd (iktar 'il quddiem "KMF") u Dunnes Stores u Dunnes Stores (Limerick) Ltd (iktar 'il quddiem, flimkien, "Dunnes") dwar talba mressqa minn KMF intiza li ttipprojbixxi l-użu, minn Dunnes, ta' disinni.

Il-kuntest ġuridiku

Il-ftehim TRIPs

- 3 Il-Ftehim dwar l-Aspetti tad-Drittijiet ta' Proprietà Intellettwali Relatati mal-Kummerċ (iktar 'il quddiem il-"Ftehim TRIPs") jikkostitwixxi l-Anness 1C tal-Ftehim li jstabbilixxi l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (WTO), iffirmit f'Marrakech fil-15 ta' April 1994, u approvat bid-Deċiżjoni tal-Kunsill 94/800/KE, tat-22 ta' Diċembru 1994, dwar il-konklużjoni f'isem il-Komunità Ewropea, fejn għandhom x'jaqsmu affarijiet fil-kompetenza tagħha, fuq il-ftehim milhuq fil-Laqqgħa ta' negozjati multilaterali fl-Urugwaj (1986-1994) (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 11, Vol. 21, p. 80).
- 4 Fit-Taqsima 4, intitolata "Disinji Industrijali", tal-parti II tal-imsemmi ftehim, intitolat "Standards dwar id-disponibbiltà, l-ghan u l-użu tad-drittijiet tal-propjetà intelletwali", l-Artikolu 25, li minn naħa tiegħu huwa intitolat "Ftehim għall-Protezzjoni", jiddisponi:

"1. Il-Membri għandhom jipprovdu għall-protezzjoni ta' disinji industrijali maħluqa indipendentement li huma oriġinali jew godda. Il-Membri għandhom jipprovdu li d-disinji mhumiex oriġinali jew godda jekk ma jkunux daqshekk differenti mid-disinji jew kombinazzjonijiet tal-karatteristiċi tad-disinn magħrufa. Il-Membri jistgħu jipprovdu li din il-protezzjoni ma tkoprix iżjed minn disinji dettati essenzalment minn konsiderazzjonijiet tekniċi jew funzjonali.

[...]"

Ir-Regolament Nru 6/2002

- 5 Il-premessi 9, 14, 16, 17, 19 u 25 tar-Regolament Nru 6/2002 jipprovdu:
"(9) Id-dispożizzjonijiet sostantivi ta' dan ir-Regolament fuq il-ligijiet dwar id-disinji għandhom jiġu allineati mad-dispożizzjonijiet rispettivi fid-Direttiva 98/71/KE.
[...]
(14) L-istima dwar jekk disinn ikollux karattru individwali għandha tkun imsejsa fuq jekk l-impressjoni generali prodotta minn utent informat [avżat] li jara d-disinn, tiddifferixxix biċ-ċar minn dik prodotta fuqu bil-corpus tad-disinn eżistenti, filwaqt li jqis in-natura tal-prodott li fih id-disinn ikun gie applikat jew inkorporat, u b'mod partikolari s-settur industrijali li għalih jappartjeni u l-grad tal-libertà tad-disinjatur fl-iżvilupp tad-disinn.

[...]

(16) Uħud minn dawn is-setturi jipproduċu numri kbar ta' disinji għal prodotti li spiss ikollhom ħajja qasira fis-suq meta l-protezzjoni mingħajr il-piż tal-formalitajiet tar-registrazzjoni tkun ta' vantaġġ u t-tul taż-żmien tal-protezzjoni jkun ta' sinifikat inqas. Mill-banda l-oħra, jeżistu setturi ta' l-industrija li jivvalutaw il-vantaġġi tar-registrazzjoni minħabba ċ-ċertezza legali ikbar li tipprovdi u li teħtieġ il-possibbiltà ta' skond iktar fit-tul tal-protezzjoni li tikkorrispondi mal-ħajja mbassra fis-suq tal-prodotti tagħhom.

(17) Dan isejjaħ għal żewġ għamliet ta' protezzjoni, waħda għal disinn fuq skond qasir mhux irregiſtrat u l-oħra għal disinn fuq skond itwal u rregiſtrat.

[...]

(19) Disinn Komunitarju ma għandux jiġi megħjun jitwettaq għajr jekk id-disinn ikun ġdid u għajr jekk jippossjedi wkoll karattru individwali f'paragun ma' disinji oħra.

[...]

(25) Dawk is-setturi ta' l-industrija li jipproduċu numri kbar ta' disinji bil-possibbiltà ta' ħajja qasira fuq perjodi qosra taż-żmien li minnhom x'uhud jistgħu fl-aħħar mill-aħħar jiġu kummerċjalizzati jsibu vantaġġ fid-disinn Komunitarju mhux irregiſtrat. Iktar minn hekk, teżisti wkoll il-ħtieġa li dawn is-setturi jkollhom rikors eħfef għad-disinn Komunitarju rregiſtrat. Għalhekk, l-għażla li jiġu magħquda flimkien numru ta' disinji f'applikazzjoni waħda u multipla tissodisfa din il-ħtieġa. Madankollu, id-disinji li jkunu jinsabu f'applikazzjoni multipla jistgħu jiġu ttrattati b'mod indipendenti minn xulxin għall-għanijiet ta' l-infurzar tad-drittijiet, il-liċenzji, id-drittijiet *in rem*, l-impost fuq it-twettiq, il-proċeduri tal-falliment, iċ-ċediment, it-tiġdid, l-assenjazzjoni, il-pubblikazzjoni ddiferita jew id-dikjarazzjoni ta' l-invalidità.”

6 Skont l-Artikolu 1 tar-Regolament Nru 6/2002:

“1. Disinn li jikkonforma mal-kondizzjonijiet li jinsabu f'dan ir-Regolament huwa minn issa 'l quddiem imsejjaħ bħala 'disinn Komunitarju'.

2. Disinn għandu jkun protett:

a) b'“disinn Komunitarju mhux irregiſtrat”, jekk magħmul disponibbli għall-pubbliku fil-manjiera pprovduta f'dan ir-Regolament;

[...]”

7 Skont l-Artikolu 4(1) ta' dan ir-regolament, il-protezzjoni ta' disinn bħala disinn Komunitarju jingħata biss sakemm ikun ġdid u jkollu karattru individwali.

8 L-Artikolu 5 tal-imsemmi regolament jipprevedi:

“1. Disinn għandu jitqies bħala ġdid jekk l-ebda disinn identiku ma jkun disponibbli għall-pubbliku:

a) fil-każ ta' disinn Komunitarju mhux irregiſtrat, qabel id-data li fiha d-disinn li għalih ikun hemm talba għall-protezzjoni jkun ġie magħmul disponibbli għall-pubbliku għall-ewwel darba;

b) fil-każ ta' disinn Komunitarju rregiſtrat, qabel id-data ta' l-infilzar ta' l-applikazzjoni għar-registrazzjoni tad-disinn li għalih ikun hemm talba għall-protezzjoni, jew, jekk ikun hemm talba dwar il-prijorità, id-data tal-prijorità.

2. Id-disinji għandhom jiġu meqjusa li jkunu identiċi jekk il-karatteristiċi tagħhom jiddifferixxu biss f'dettalji immaterjali.”

9 L-Artikolu 6 tal-istess regolament jiddisponi:

“1. Disinn għandu jiġi meqjus li jkollu karattru individwali jekk l-impressjoni ġenerali li jhalli fuq utent informat [avżat] tkun differenti mill-impressjoni ġenerali mħollija fuq dan l-utent minn kull disinn li jkun ġie magħmul disponibbli għall-pubbliku:

- a) fil-każ ta' disinn Komunitarju mhux irregiſtrat, qabel id-data li fiha d-disinn li għalih ikun hmm talba għall-protezzjoni jkun ġie magħmul disponibbli għall-pubbliku għall-ewwel darba;
- b) fil-każ ta' disinn Komunitarju rregiſtrat, qabel id-data ta' l-infilzar ta' l-applikazzjoni għar-regiſtrazzjoni jew, jekk ikun hemm talba dwar il-prijorità, id-data tal-prijorità.

2. Fl-istima tal-karattru individwali, għandu jittiehed f'kunsiderazzjoni l-grad tal-libertà tad-disinjatur fl-iżvilupp tad-disinn.”

10 L-Artikolu 11 tar-Regolament Nru 6/2002 huwa fformulat kif ġej:

“1. Disinn li jissodisfa l-ħtiġiet fit-Taqsima 1 għandu jkun protett b'disinn Komunitarju mhux irregiſtrat għall-perjodu taż-żmien ta' tliet snin mid-data li fiha d-disinn kien magħmul disponibbli għall-pubbliku għall-ewwel darba.

2. Għall-għan tal-paragrafu 1, disinn għandu jiġi meqjus li jkun ġie magħmul disponibbli għall-pubbliku ġewwa l-Komunità jekk ikun ġie ppubblikat, esibit, użat fil-kummerċ jew żvelat xorta oħra hekk illi, fil-kors normali tal-kummerċ, dawn l-okkażjonijiet ma jkunux ġew magħrufa b'mod raġonevoli liċ-ċirkoli speċjalizzati fis-settur interessat, li jkunu qegħdin joperaw ġewwa l-Komunità. Id-disinn ma għandux, madankollu, jitqies li jkun ġie magħmul disponibbli għall-pubbliku għar-raġuni waħdiena illi kien żvelat lil persuna terza taħt il-il-konjizzjonijiet espliciti jew impliċiti tal-kunfidenzjalità.”

11 L-Artikolu 19 ta' dan ir-regolament jipprovdi:

“1. Disinn Komunitarju rregiſtrat għandu jikkonferixxi fuq il-pussessur tiegħu id-dritt esklużiv li jużah u jipprevjeni kull parti terza li ma jkollhiex il-kunsens tiegħu milli tużah. L-użu msemmi hawn fuq għandu jkopri, b'mod partikolari, l-għemil, l-offerta, it-tqegħid fis-suq, l-importazzjoni, l-esportazzjoni jew l-użu ta' prodott li fih ikun inkorporat id-disinn jew li jiġi applikat fih jew il-ħażna ta' dan il-prodott għal dawn l-għanijiet.

2. Disinn Komunitarju mhux irregiſtrat għandu, madankollu, jikkonferixxi fuq il-pussessur tiegħu d-dritt li jipprevjeni l-atti riferiti fil-paragrafu 1 biss jekk l-użu kkontestat jirriżulta għaliex ikun ġie kkupjat id-disinn protett.

L-użu kkontestat ma għandux jitqies li jirriżulta mill-kopja tad-disinn protett jekk jirriżulta minn xogħol indipendenti ta' kreazzjoni minn disinjatur li jista' jiġi raġonevolment maħsub li ma kienx familjari mad-disinn magħmul disponibbli għall-pubbliku mid-disinjatur.

[...]”

12 Skont l-Artikolu 85(2) tal-imsemmi regolament:

“Fil-proċeduri rigward kawża ta’ kontravvenzjoni jew kawża ta’ kontravvenzjoni mhedda ta’ disinn Komunitarju mhux irregiſtrat, il-qorti tad-disinji Komunitarji għandha tittratta d-disinn Komunitarju bħala validu jekk il-pussessur tad-dritt jipproduċi prova illi ġew sodisfatti l-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 11 u jindika x’jikkostitwixxi l-karattru individwali tad-disinn Komunitarju tiegħu. Madankollu, il-konvenut jista’ jikkontesta l-validità tiegħu permezz ta’ talba jew b’kontrotalba għal dikjarazzjoni ta’ l-invalidità.”

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

13 KMF hija kumpannija rregolata mid-dritt Ingliż li għandha bħala attività tagħha l-fabbrikazzjoni u l-bejgħ ta’ hwejjeġ tan-nisa.

14 Dunnes huwa grupp kbir ta’ bejgħ bl-ingrossa fl-Irlanda, li, permezz tal-attivitajiet tiegħu, ibiegh hwejjeġ tan-nisa.

15 Fl-2005, KMF holqot u qegħdet għall-bejgħ fl-Irlanda qmis irrigata, f’verżjoni blu u f’verżjoni kannella lewn il-ġebbla, kif ukoll top iswed tas-suf (iktar ’il quddiem il-“hwejjeġ ta’ KMF”).

16 Rappreżentanti ta’ Dunnes xtraw xi eżemplari tal-hwejjeġ ta’ KMF minn wieħed mill-punti ta’ bejgħ ta’ din il-kumpannija tal-aħħar. Sussegwentement, Dunnes iffabbrika kopji ta’ dawn il-hwejjeġ barra mill-Irlanda u qegħdhom għall-bejgħ fil-hwienet Irlandiżi fl-aħħar tas-sena 2006.

17 Peress li affermat li kienet id-detentur ta’ disinni Komunitarji mhux irregiſtrati fir-rigward tal-imsemmija hwejjeġ, KMF, fit-2 ta’ Jannar 2007, ressqet kawża quddiem il-High Court, li biha fittxet, b’mod partikolari, li tipprojbixxi lil Dunnes milli juża dawn id-disinni, kif ukoll li tikseb kumpens.

18 Il-High Court laqgħet din it-talba.

19 Dunnes ressaq appell mid-deċiżjoni tal-High Court quddiem is-Supreme Court.

20 Din il-qorti tindika li Dunnes ma jikkontestax li kkopja l-hwejjeġ ta’ KMF u jammetti li d-disinni Komunitarji mhux irregiſtrati, li tagħhom KMF tafferma li hija d-detentur, huma ġodda.

21 Madankollu, mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li Dunnes jikkontesta li KMF hija detentur ta’ disinn Komunitarju mhux irregiſtrat għal kull waħda mill-hwejjeġ ta’ KMF għar-raġuni li, minn naħa, dawn ma għandhomx karattru individwali fis-sens tar-Regolament Nru 6/2002 u li, min-naħa l-oħra, dan tal-aħħar jimponi fuq KMF li tipprova, fil-fatt, li dawn il-hwejjeġ għandhom dan il-karattru.

22 Huwa f’dawn iċ-ċirkustanzi li s-Supreme Court iddeċidiet li tissospendi l-proċedura u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

“1) Fir-rigward tal-evalwazzjoni tal-karattru individwali ta’ disinn li huwa allegat li jibbenefika mill-protezzjoni bħala disinn Komunitarju mhux irregiſtrat għall-finijiet tar-Regolament [Nru 6/2002], l-impressjoni ġenerali prodotta fuq utent informat [avżat], fis-sens tal-Artikolu 6 tal-imsemmi regolament, għandha tiġi eżaminata b’riferiment għal jekk hijiex differenti mill-impressjoni ġenerali prodotta fuq tali utent minn:

a) kwalunkwe disinn individwali li kien espost lill-pubbliku minn qabel jew

- b) kwalunkwe kombinazzjoni ta' elementi ta' disinn magħrufa li toriġina minn iktar minn disinn wiehed preċedenti ta' dan it-tip?
- 2) Qorti tad-disinni Komunitarji għandha l-obbligu li tikkunsidra disinn Komunitarju mhux irregistrat bħala validu għall-finijiet tal-Artikolu 85(2) tar-Regolament [6/2002] jekk id-detentur jillimita ruħu sabiex jindika kif id-disinn għandu karattru individwali, jew id-detentur huwa obligat jipprova li d-disinn għandu karattru individwali skont l-Artikolu 6 tal-imsemmi regolament?"

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel domanda

- 23 Bl-ewwel domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, sostanzjalment, jekk l-Artikolu 6 tar-Regolament Nru 6/2002 għandux jiġi interpretat fis-sens li, sabiex disinn ikun jista' jitqies li għandu karattru individwali, l-impressjoni ġenerali li d-disinn jipproduċi fuq l-utent avżat għandha tkun differenti minn dik prodotta fuq l-istess utent minn wiehed jew diversi disinni preċedenti, meħuda individwalment, jew b'kombinazzjoni ta' elementi iżolati, meħuda minn diversi disinni preċedenti.
- 24 F'dan ir-rigward, għandu jiġi kkonstatat li mill-formulazzjoni tal-Artikolu 6 tar-Regolament Nru 6/2002 ma jirriżultax li l-impressjoni ġenerali msemmija f'dan l-artikolu għandha tkun dik prodotta minn din il-kombinazzjoni.
- 25 Fil-fatt, peress li jagħmel riferiment għall-impressjoni ġenerali li tiġi prodotta fuq utent avżat minn "kull disinn" li jkun ġie magħmul disponibbli għall-pubbliku, l-imsemmi Artikolu 6 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-evalwazzjoni tal-karattru individwali ta' disinn għandha titwettaq fil-konfront ta' wiehed jew diversi disinni speċifiċi, individwalizzati, iddeterminati u identifikati minn fost id-disinni kollha magħmula disponibbli preċedentement lill-pubbliku.
- 26 Hekk kif irrilewaw il-gvern tar-Renju Unit u l-Kummissjoni Ewropea, din l-interpretazzjoni hija konformi mal-ġurisprudenza li tgħid li, meta dan ikun possibbli, l-utent avżat iwettaq paragun dirett tad-disinni inkwistjoni (ara s-sentenzi *PepsiCo vs Grupo Promer Mon Graphic*, C-281/10 P, EU:C:2011:679, punt 55, kif ukoll *Neuman et vs José Manuel Baena Grupo*, C-101/11 P u C-102/11 P, EU:C:2012:641, punt 54), għaliex dan il-paragun jitqabbel effettivament mal-impressjoni prodotta fuq dan l-utent mhux minn numru ta' elementi speċifiċi jew minn partijiet ta' disinni preċedenti, imma minn disinni preċedenti individwalizzati u ddeterminati.
- 27 Ċertament, il-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet ukoll li ma jistax jiġi eskluż li tali tqabbil ma jsirx, jew ma huwiex normali li jsir fis-settur ikkonċernat, b'mod partikolari minhabba ċ-ċirkustanzi speċifiċi jew minhabba l-karatteristiċi tal-oġġetti li t-trade mark u d-disinn inkwistjoni jirrapprezentaw. F'dan il-kuntest, hija rrilevat li, fl-assenza ta' indikazzjoni preċiża f'dan ir-rigward fir-Regolament Nru 6/2002, ma jistax jitqies li l-leġiżlatur tal-Unjoni kellu l-intenzjoni li jillimita l-evalwazzjoni tad-disinni eventwali għal paragun dirett (ara s-sentenzi *PepsiCo vs Grupo Promer Mon Graphic*, EU:C:2011:679, punti 55 u 57, kif ukoll *Neuman et vs José Manuel Baena Grupo*, EU:C:2012:641, punti 54 u 56).
- 28 Madankollu, għandu jiġi rrilevat f'dan ir-rigward li, għalkemm il-Qorti tal-Ġustizzja aċċettat il-possibbiltà ta' paragun indirett tad-disinni inkwistjoni, hija sussegwentement sempliċement iddecidiet li l-Qorti Ġenerali setgħet, mingħajr ma twettaq żball ta' liġi, tibbaża r-raġunament tagħha fuq it-tifkira imperfetta tal-impressjoni ġenerali prodotta minn dawn id-disinni (ara s-sentenzi *PepsiCo vs Grupo Promer Mon Graphic*, EU:C:2011:679, punt 58, kif ukoll *Neuman et vs José Manuel Baena Grupo*, EU:C:2012:641, punt 57).

- 29 Issa, hekk kif irrileva l-Avukat Ġenerali fil-punti 48 sa 50 tal-konklużjonijiet tiegħu, dan il-paragun indirett ibbażat fuq memorja imperfetta huwa rrelatat mhux ma tifikira ta' elementi speċifiċi minn numru ta' disinni preċedenti, imma ma' dik ta' disinni ddeterminati.
- 30 Il-kunsiderazzjonijiet ta' hawn fuq ma jistgħux jiġu mxejna mill-argumenti mqajma minn Dunnes.
- 31 Għaldaqstant, fir-rigward, minn naħa, tal-argumenti bbażati fuq il-premessi 14 u 19 tar-Regolament Nru 6/2002, li jużaw, rispettivament, l-espressjonijiet “*corpus* tad-disinn eżistenti” u “fparagun ma' disinji oħra”, għandu jifakkar li l-preambolu ta' att Komunitarju ma għandux saħħa legali vinkolanti u ma jista' jiġi invokat la biex jidderoga mid-dispożizzjonijiet stess tal-att ikkonċernat u lanqas biex id-dispożizzjonijiet tiegħu jiġu interpretati b'mod manifestament kuntrarju għall-formulazzjoni tagħhom (sentenza *Deutsches Milch-Kontor*, C-136/04, EU:C:2005:716, punt 32 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 32 F'kull każ, hemm lok li jiġi kkonstatat li, għalkemm il-premessa 14 tar-Regolament Nru 6/2002 tirreferi għall-impresjoni prodotta fuq utent avżat mill-“*corpus* tad-disinn eżistenti”, dawn il-kliem ma jidhru fl-ebda dispożizzjoni ta' dan ir-regolament.
- 33 Barra minn hekk, la l-użu ta' dawn il-kliem, la dak, fil-premessa 19 tar-Regolament Nru 6/2002, tal-kliem “fparagun ma' disinji oħra” ma jimplika li l-impresjoni rilevanti għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 6 ta' dan ir-regolament tkun dik li tiġi prodotta mhux minn disinni preċedenti individwalizzati, imma minn kombinazzjoni ta' elementi iżolati, ibbażati fuq tali disinni.
- 34 Min-naħa l-oħra, fir-rigward tar-riferiment għal “kombinazzjonijiet tal-karatteristiċi tad-disinn magħrufa”, li jidher fit-tieni sentenza tal-Artikolu 25(1) tal-Ftehim TRIPs, huwa biżżejjed li jingħad li din id-dispożizzjoni hija fformulata f'termini fakultattivi u li, konsegwentement, il-partijiet għal dan il-ftehim ma humiex marbuta li jipprevedu li n-novità jew l-originalità ta' disinn jiġu evalwati fid-dawl ta' dawn il-kombinazzjonijiet.
- 35 F'dawn iċ-ċirkustanzi, hemm lok li tingħata risposta għall-ewwel domanda li l-Artikolu 6 tar-Regolament Nru 6/2002 għandu jiġi interpretat fis-sens li, sabiex disinn ikun jista' jitqies li għandu karattru individwali, l-impresjoni ġenerali li dan id-disinn jipproduċi fuq l-utent avżat għandha tkun differenti minn dik li tiġi prodotta fuq dan l-utent mhux b'kombinazzjoni ta' elementi iżolati, ibbażati fuq numru ta' disinni preċedenti, imma minn wieħed jew diversi disinni preċedenti, meħuda individwalment.

Fuq it-tieni domanda

- 36 Bit-tieni domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, sostanzjalment, jekk l-Artikolu 85(2) tar-Regolament Nru 6/2002 għandux jiġi interpretat fis-sens li, sabiex qorti tad-disinni Komunitarji tqis li disinn Komunitarju mhux irreġistrat huwa validu, id-detentur ta' dan id-disinn ikollu jipprova li dan għandu karattru individwali fis-sens tal-Artikolu 6 ta' dan ir-regolament, jew jekk għandux biss jindika x'jikkostitwixxi l-karattru fl-imsemmi disinn.
- 37 Mill-formulazzjoni stess tal-Artikolu 85(2) tar-Regolament Nru 6/2002 jirriżulta li, sabiex disinn Komunitarju mhux irreġistrat jitqies li huwa validu, huwa d-detentur tiegħu, minn naħa, li għandu jipprova li l-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 11 ta' dan ir-regolament huma ssodisfatti u, min-naħa l-oħra, li għandu jindika x'jikkostitwixxi karattru individwali f'dan id-disinn.
- 38 Konformement mal-Artikolu 11(1) tar-Regolament Nru 6/2002, disinn li jissodisfa l-kundizzjonijiet stabbiliti fit-Taqsima 1 ta' dan ir-regolament jiġi protett bħala disinn Komunitarju mhux irreġistrat matul perijodu ta' tliet snin li jibdew jiddekorru mid-data li fiha dan id-disinn ikun magħmul disponibbli għall-pubbliku għall-ewwel darba fi hdan l-Unjoni Ewropea.

- 39 Hekk kif jindika t-titolu stess tal-Artikolu 85 tar-Regolament Nru 6/2002, huwa jistabbilixxi, fil-paragrafu 1 tiegħu, preżunzjoni ta' validità tad-disinni Komunitarji rreġistrati u, fil-paragrafu 2 tiegħu, preżunzjoni ta' validità tad-disinni Komunitarji mhux irreġistrati.
- 40 Issa, l-implementazzjoni ta' din il-preżunzjoni ta' validità hija, min-natura tagħha, inkompatibbli mal-interpretazzjoni tal-Artikolu 85(2) tar-Regolament Nru 6/2002 mogħtija minn Dunnes, li tgħid li l-prova li d-detentur ta' disinn għandu jipproduci bis-saħħa ta' din id-dispożizzjoni, jiġifieri dik li l-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 11 ta' dan ir-regolament huma ssodisfatti, tinkludi l-prova li d-disinn inkwistjoni jissodisfa wkoll il-kundizzjonijiet kollha stabbiliti fit-Taqsima 1 tat-Titolu II tal-imsemmi regolament, jiġifieri fl-Artikoli 3 sa 9 ta' dan l-istess regolament.
- 41 Bl-istess mod, l-interpretazzjoni tal-Artikolu 85(2) tar-Regolament Nru 6/2002, moqri flimkien mal-Artikolu 11 ta' dan ir-regolament, proposta minn Dunnes, ikollha bħala effett li tneħhi mis-sens tagħha u mis-sustanza tagħha t-tieni kundizzjoni prevista fl-imsemmi Artikolu 85(2), jiġifieri dik li tgħid li d-detentur ta' disinn għandu jindika x'jikkostitwixxi l-karattru individwali f'dan id-disinn.
- 42 Barra minn hekk, din l-interpretazzjoni ma tkunx konformi mal-għan ta' semplicità u heffa li, kif jirriżulta mil-premessi 16 u 17 tar-Regolament Nru 6/2002, jiġġustifika l-protezzjoni ta' disinn Komunitarju mhux irreġistrat.
- 43 F'dan il-kuntest, għandu jiġi rrilevat li d-differenza kkontemplata, fl-Artikolu 85 tar-Regolament Nru 6/2002, bejn il-proċedura dwar disinn Komunitarju rreġistrat u dik dwar disinn Komunitarju mhux irreġistrat tohroġ min-necessità, fir-rigward ta' din l-aħħar kategorija, li tiġi ddeterminata d-data li minnha d-disinn inkwistjoni jibda jibbenefika mill-protezzjoni prevista minn dan ir-regolament, kif ukoll l-għan preċiż ta' din il-protezzjoni. Fil-fatt, minhabba l-assenza ta' formalità ta' reġistrazzjoni, dawn l-elementi jistgħu jiġu identifikati b'iktar diffikultà fil-każ ta' disinn mhux irreġistrat milli dawk ta' disinn irreġistrat.
- 44 Barra minn hekk, jekk l-Artikolu 85(2) tar-Regolament Nru 6/2002 kellu jiġi interpretat fis-sens li disinn Komunitarju mhux irreġistrat jista' jitqies li huwa validu biss jekk id-detentur tiegħu jistabbilixxi li huwa jissodisfa l-kundizzjonijiet kollha stabbiliti fit-Taqsima 1 tat-Titolu II tal-imsemmi regolament, il-possibbiltà, prevista fit-tieni sentenza tal-imsemmi Artikolu 85(2), għall-konvenut, li jikkontesta l-validità tal-imsemmi disinn permezz ta' eċċezzjoni jew permezz ta' kontrotalba għal dikjarazzjoni ta' invalidità tiflef hafna mis-sens tagħha, u tixxejjen fis-sustanza tagħha.
- 45 Fir-rigward tat-tieni kundizzjoni msemmija fl-Artikolu 85(2) tar-Regolament Nru 6/2002, huwa biżżejjed li jiġi rrilevat li l-formulazzjoni ta' din id-dispożizzjoni, peress li semplicement teziġi mid-detentur ta' disinn Komunitarju mhux irreġistrat li jindika x'jikkostitwixxi l-karattru individwali, tneħhitilha kull ambigwiżità u ma għandhiex tiġi interpretata li timplika obbligu li jiġi pprovat li d-disinn inkwistjoni għandu karattru individwali.
- 46 Fil-fatt, jekk ikun necessarju, minhabba l-assenza, għal din il-kategorija ta' disinn, ta' formalità ta' reġistrazzjoni, li d-detentur tad-disinn inkwistjoni jispeċifika l-għan tal-protezzjoni li jinvoka bis-saħħa ta' dan ir-regolament, ikun biżżejjed għalih li jidentifika l-element jew l-elementi tad-disinn tiegħu li jagħtuh karattru individwali.
- 47 F'dawn iċ-ċirkustanzi, hemm lok li tingħata risposta għat-tieni domanda li l-Artikolu 85(2) tar-Regolament Nru 6/2002 għandu jiġi interpretat fis-sens li, sabiex qorti tad-disinni Komunitarji tqis li disinn Komunitarju mhux irreġistrat huwa validu, id-detentur ta' dan id-disinn ma huwiex marbut li jipprova li huwa għandu karattru individwali fis-sens tal-Artikolu 6 ta' dan ir-regolament, imma għandu biss jindika x'jikkostitwixxi dan il-karattru fl-imsemmi disinn, jiġifieri jidentifika l-element jew l-elementi tad-disinn inkwistjoni li, skont dan id-detentur, jagħtuh dan il-karattru.

Fuq l-ispejjeż

⁴⁸ Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tiddeċiedi:

- 1) **L-Artikolu 6 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 6/2002, tat-12 ta' Diċembru 2001, dwar id-disinji Komunitarji, għandu jiġi interpretat fis-sens li, sabiex disinn ikun jista' jitqies li għandu karattru individwali, l-impressjoni ġenerali li dan id-disinn jipproduċi fuq l-utent avżat għandha tkun differenti minn dik li tiġi prodotta fuq dan l-utent mhux b'kombinazzjoni ta' elementi iżolati, ibbażati fuq numru ta' disinni preċedenti, imma minn wiehed jew diversi disinni preċedenti, mehuda individwalment.**
- 2) **L-Artikolu 85(2) tar-Regolament Nru 6/2002 għandu jiġi interpretat fis-sens li, sabiex qorti tad-disinni Komunitarji tqis li disinn Komunitarju mhux irreġistrat huwa validu, id-detentur ta' dan id-disinn ma huwiex marbut li jipprova li huwa għandu karattru individwali fis-sens tal-Artikolu 6 ta' dan ir-regolament, imma għandu biss jindika x'jikkostitwixxi dan il-karattru fl-imsemmi disinn, jiġifieri jidentifika l-element jew l-elementi tad-disinn inkwistjoni li, skont dan id-detentur, jagħtuh dan il-karattru.**

Firem